

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemati v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 1
Oglasni po tarifni
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica

Nezgoda „Grofa Zeppelina“ pri startu

SINOČI SE JE NEMŠKA ZRAČNA LADJA PRI STARTANJU ZA NADALJEVANJE POLETA OKROG SVETA VSLED NERODNEGA MANEVIRANJA JAPONSKIH MORNARJEV PRECEJ POŠKODOVALA. — POLET ODGOĐEN ZATO NA DANES ZVEČER.

TOKIO, 22. aprila. Sinoči ob 20. uri srednjeevropskega časa je bilo na letališču Kasumigaura pri Tokiju že vse pripravljeno za start zrakoplova »Grofa Zeppelina«. Najprej so vstopili potniki, nato pa posadka, nakar so japonski mornarji pričeli polagoma vleči zračno ladjo na vrveh iz zrakoplovne lope. Pri tem pa so tako nerodno manevrirali, da je desna sprednja motorna gondola zrakoplova obvisela na velikih hangarskih vratih ter je bila vrh tega močno poškodovana. Ko pa se je pokazal drugi del zračnega kolosa, se je pripetila druga poškodba na odbijačih potniške gondole. Do poškodb je prišlo vsled tega, ker je japonsko moštvo premočno potegavalo in je prihajal tako zrakoplov sunkoma iz notranjosti zrakoplovne lope. Dr. Eckener se je radi nujno potrebnih popravil zato od-

ložil, da odgodi start zrakoplova do drevi ob 8.

Pri tej priliki je izjavil dr. Eckener zastopnikom časopisja, da je prvotno določeno smer poleta za drugo etapo izpremenil. Zračna ladja ne bo letela čez Havajske otoke, temveč približno 200 milj južno od Aleutskih otokov proti Beringovemu prelivu, torej nekoliko višje, kakor gre parniška proga Yokohama—Seattle. Ameriško mornariško ministrstvo je izdalo vsem brezžičnim postajam nalog, da naj pošiljajo zrakoplovu dvakrat dnevno vremenska poročila in sicer ob 6. jutraj in ob 6. zvečer. Isto velja tudi za ameriške vojne ladje na odprtem morju.

Dr. Eckener upa, da bo drugo etapo poleta okrog sveta absolviral v sto urah.

težka železniška nesreča. Opolnoči iz Budimpešte odhajajoči potniški vlak je pri Pilicsabi vsled napačnega kretanja trčil z nekim tovornim vlakom. Posledice karambola so bile strašne: 1 zavirač je bil takoj mrtev, 6 potnikov pa je že med prevozom v bolnico podleglo težkim notranjim poškodbam.

Zaplenjeno angleško letalo

PARIZ, 22. avgusta. »Petit Parisien« poroča iz Toulona: Francoske oblasti so zaplenile neko angleško civilno letalo, ker je letalo nad utrjenim taboriščem pri Toulonu.

Parnik v ognju

NEWYORK, 22. avgusta. Nemški parnik »Quinistan«, ki je bil na poti v Genovo, je našel tovorni parnik »Yalza« 2000 km vzhodno od Norfolk v ognju. Na parniku ni bilo več živih duš. Kam je šla posadka, ne ve nihče in manjka za njo vsaka sled.

Šahovski veleturnir v Karlovih varih

Odigranje prekinjenih partij.

Včeraj je bil prost dan in so bile odigrane tudi vse višje partije. Kar smo že napovedovali, se je tudi zgodilo. Dr. Becker, ki je bil vsled nekvificirane figure žrtve dr. Vidmarja v premoči za dva prosta kmeta, je gladko porazil našega velemejstra, čeprav se je silno trudil, da bi dosegel vsaj remis.

Stari poljski prvak Rubinstein, ki je na sedanjem turnirju v sijajni formi, je včeraj pridobil dve točki. Tako prekinjena partija s Canalom kakor tudi z Johnerjem je končala z njegovo zmago in je skočil s tem iz devetega na četrto mesto, pustivši za seboj že tudi dr. Vidmarja.

Prekinjena partija Yates - Thomas je končala z zmago Yatesa. Razsodišče je dalje zavrnilo Vidmarjev protest in priznalo dr. Treybalovo zmago, kar je bilo že vnaprej pričakovati.

Končno stanje po 17. kolu je sedaj sledeče: Capablanca in Spielmann 12, Niemcovič 11 in pol, Rubinstein 11, dr. Vidmar 10 in pol, Grünfeld 10, dr. Euwe in dr. Becker 9 in pol, Bogoljubov in Maroczy 9, dr. Tartakower, Mattison in Colle 8 in pol, Canal in dr. Treybal 8, Johner in Saemisch 7 in pol, Yates 7, Marshall 6 in pol, Gilg 6, Thomas 4 in Menšikova 3. Danes se igra 18. kolo.

Sovjetska Rusija — postala »kapitalistična«?

Glasom najnovejših vesti iz Moskve je Svet ljudskih komisarjev sklenil, da bodo vse trgovine, ki prodajajo blago z dnevnno potrebo, odslej odprte dnevno brez prestanka 10 ur. Dozdej je bil v trgovinah v Rusiji vpeljan 8-urni delavnik. Tako tudi v sovjetski Rusiji postajajo buržuazni?

Največja in najmonumentalnija zgradba v Bolgariji

bo »Palača pravice« v Sofiji, ki jo bodo pričeli graditi v najkrajšem času. Zavezala bo 5800 kvadr. metrov in bo imela 5 nadstropij in dva suterena. V 5 nadstropjih bo 25 dvoran in 6000 sob, in bodo v poslopu koncentrirane vse sodne agende v Sofiji. Zgradba bo iz železobetona. Stala bo 80 milijonov levov.

Vesti o zaprtju meje proti Madžarski

BEOGRAD, 22. avgusta. Današnje »Vreme« odločno zanika vesti številnih inozemskih listov, češ da je med Madžarsko in Jugoslavijo nastal obmejni konflikt, ki bi dovedel celo do zaprtja jugoslovanske meje napram Madžarski. Tudi niso bile izvršene jugoslovanskim državljanom madžarske narodnosti pri preko-račenju meje v svrhu soudeležbe na svetofestanski proslavi v Budimpešti, nobene ovire. Potniški, blagovni in rečni promet med obema državama se vrši nasprotno popolnoma normalno.

Popoln zastoj v Haagu

HAAG, 22. avgusta. Razporejenost v Haagu je popolnoma pesimistična. V odsekli politične reparacijske konference počiva vsako delovanje. Celo Nemci, ki so do zadnjega trenutka upali, da vendarle še pride do kompromisa, so zgubili sedaj vse nade. Na včerajšnji vočerni seji sklicateljev konference je stavil nemški zunanji minister dr. Stresemann predlog, da naj stopi Youngov načrt s 1. sep-

tembrom v veljavo in sicer v okviru Dawesove pogodbe. Teoretično bi ostal ohranjen Dawesov načrt, dočim bi se praktično izvajal Youngov načrt. Proti temu pa sta nastopila tako francoski ministrski predsednik Briand kakor tudi angleški zakladni kancelar Snowden. — Snowden je ob zaključku izjavil, da je že skrajni čas, da se dožene, ali se bo konferenca razšla ali pa sprejela Youngov načrt, da bodo narodi in države že enkrat vedeli, pri čem da so.

Državna hipotekarna banka ustavila kredite

BEOGRAD, 22. avgusta. Državna hipotekarna banka sporoča uradno, da od 1. septembra do nadaljnjega ne bo več prevzemala nobenih prošelj za dovolitev kredita.

Sedem žrtev železniške nesreče

BUDIMPEŠTA, 22. avgusta. Na progi Budimpešta—Esztergom se je pripetila ponoči v bližini Budimpešte

rali odnesti s svojimi trditvami pete.

Gospoda so tudi nezadovoljni, da imenujemo Prekmurje tudi »Slovensko Krajino«, češ da je to poimenovanje samovoljno določil odbor za proslavo. Naj bo gospodom povedano, da so prekmurjski Slovenci imenovali svojo pokrajino za Mursko krajino in za Slovensko krajino že takrat, ko se nikomur izmed tistih, ki danes hočejo Prekmurje pretvoriti v Hrvate, še sanjalo ni, da žive tudi tam onstran Mure kaki Slovani ali morda celo Hrvati.

Želimo, da gospoda, ki opravljajo s svojim pisanjem herostratsko in obenem Sisifovo delo, pride k zavesti, da se z zgodovinskimi in etnografskimi neresnicami ne dajo braniti trditve, ki so zrasle iz političnih aspiracij. Naj nam bo Prekmurje ali Slovenska Krajina sveta skupna last, katero smo s skupnimi žrtvami osvobodili in ki smo jo dolžni braniti z resnico, ljubeznijo in slogom.

življenju niso in ne morejo biti merodajna za pripadnost k eni ali drugi narodnosti.

Ako »Obzor« trdi, da so v izhodnem delu Prekmurja naseljeni Hrvati, je to tretja težka neresnica, ki kaže pomilovanja vredno ignoranco etnografskih razmer v Prekmurju. Edino v Dolnji Lendavi sami je poleg madžarskega elementa in poleg deloma tam avtohtonih, deloma po prevratu priseljenih Slovencev peščica Hrvatov, ki so se doselili iz Medjimurja, so se pa deloma celo pomadžarili. Kar je pa ostalega prebivalstva po vseh vzhodnega Prekmurja, najdete pač tuintam kakega hrvatskega doseljenca iz Medjimurja, vse ostalo prebivalstvo pa je deloma madžarsko, po ogromni večini pa seveda slovensko, kar je tudi ljudsko štetje samo pokazalo. Gospodje, ki postavljajo take trditve, naj bi pri prihodnjem ljudskem štetju osebno sodelovali, pa bodo videli, kako blamirani bodo mo-

Proslava v Prekmurju

povodom 10-letnice osvobođenja, ki se je vršila minolo nedeljo, je še vedno predmet debat v naši javnosti. O načinu priprave in o poteku proslave so mnenja zelo deljena. Mi smo ves čas strogo objektivno motrili dogodke, zato tudi danes lahko mirno in objektivno izrečemo svojo končno sodbo. Povdarili smo že, da je bil način, kako so gotovi gospodje hoteli proslavo ekspluatirati v svrhe svoje osebene časti in svojih političnih aspiracij ter kako so iz teh vidikov brez upoštevanja poklicanih organizacij in oseb sestavili takozvani vodilni odbor, najmanj netakten. Posledice so itak sami občutili povodom proslave, in ne bomo o tem na dolgo in široko razpravljali. Vsi poznavalci razmer soglasno ugotavljajo, da bi bil potek slavnosti neprimerno veličastnejši, da bi bilo razpoloženje naroda popolnoma drugačno kakor je bilo, ako bi se ne bilo odrinilo stotin nacionalnih delavcev, ki imajo nedvomne zasluge za svobodo in tudi za napredek Prekmurja. Toda reklo bi se, nositi vodo v Muro, ako bi hoteli to gospodom dokazovati.

Dotakniti pa se moramo danes nekega drugega pojasa: pisanja gotovega dela hrvatskega časopisja, zlasti »Jutarnjega Lista« in »Obzora«. Spominjamo se še, da je pred leti neki Joe Matošič v hrvatskih listih, predvsem v obeh gori navedenih, pričel ostro kampanjo za — hrvatstvo Prekmurja. Z vso resnostjo je trdil tu za svoje trditve za lase privlekel dokaze, da so Prekmurci pravzaprav Hrvati in ne Slovenci, da mora zato Prekmurje pripasti pod hrvatsko upravo, ker se pod slovensko čuti nesrečno, zapostavljeno itd. Sedaj povodom proslave je isto hrvatsko šovinistično časopisje zopet udarilo na to struno. Stvar je v svojem bistvu otročja in vendar zahteva nekaj odgovora.

Predvsem: hrvatski listi zamerjajo prirediteljem proslave, da se nik,er ni omejnalo zaslug dobrovoljcev kapetana Jurišića, Hrvatov, ki so pravzaprav osvobodili Prekmurje in so dali tam tudi svoje življenje. Ako se je to res zgodilo, je tudi to gotovo ena izmed mnogih netaktnosti, ki jih je zagrešil slavnostni odbor. Zavrtniti pa je treba zgodovinsko neresnico, da so izključno Jurišićevi hrvatski dobrovoljci zaslužni za osvobodjenje Prekmurja, še bolj pa treba zavrniti tezo, da bi Prekmurje radi hrvatskih dobrovoljcev, ki so poleg mnogih drugih se tam borili in dali svoje življenje, bilo hrvatsko. Prekmurje je po narodu, ki tam prebiva, slovensko, je pa skupna last nas vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov.

Druga zgodovinska neresnica, ki jo servira »Obzor«, je bajka o nekem plebiscitu, v katerem bi se bili Prekmurci izrekli za Hrvatsko. O kakem bodisi službeno bodisi privatno izvedenem plebiscitu v Prekmurju zgodovina ne ve ničesar in je žalostno, pa otročje obenem, ako resen list ne najde drugih argumentov za svoje trditve, računajoč na nepoučenost hrvatske publike. Ako pa smatrajo gospodje svoječasne volitve l. 1925, ko je Prekmurje v velikih masah glasovalo za Radića, za takšen plebiscit, bi bila to težka zmeta. Valovanja v političnem

Rezultati Ljutomerske razstave

OBRTNIŠKE PANOGE. — INDUSTRIJSKA PODJETJA. — POLJEDELSTVO IN VINOGRADNIŠTVO.

Obrtna, industrijska in kmetijska razstava v Ljutomeru je pokazala, da je gospodarsko življenje v mestu in v okolici vsestransko razvito, najlepši razvoj pa more zaznamovati pred vsem obrtništvo. Na razstavi je bilo najjačje zastopano in izmed 44 razstavljalcev obrtnikov, jih je 25 bilo iz Ljutomeru in 19 iz okolice, iz Prekmurja, Medmurja in od drugod. Zastopani so bili obrtniki iz sledečih krajev: iz Presike pri Ljutomeru dva, iz Stroče vasi eden, iz Gornje Radgone dva, iz Ivanjkevcv eden, iz Sv. Tomaža eden, iz Murske Sobote eden, iz Noršincev dva, iz Šalincev eden, iz Središča ob Dravi dva, iz Strigove dva, iz Odrancev pri Beltincih eden, iz Cezanjcev eden, iz Sv. Petra pod Svetimi gorami eden in iz Škofje Loke eden.

Po obrtniških panogah so bili razstavljalci zastopani sledeče: čevljarjev je bilo 6, šivilj, pletilj, vezilj in modistini 5, lončarji in pečarji 3, krojači 3, izdelovalci čebelarstva orodja in priprav 3, misarja 2, kleparja 2, sodarja 2, sedlarja 2, kovača 2, posamezno pa so bili zastopani po en tapetar, stavbenik, kolar, izdelovalec konzerv, slaščičar, prekajevalec, mlekar in sirar, vrtnar, ključavničar, vrvar, slikar, fotograf, glavnika in lektor. Kljub temu pa so nekatere obrti, ki so zastopane v Ljutomeru in okolici, popolnoma manjkale, a na razstavi sploh niso bili zastopani kraji, kakor Križevci pri Ljutomeru, Cven, Veržej itd., dasiravno je tudi tam obrt zelo razvita. Istotako je bilo premalo zastopano Prekmurje in severno Medmurje, to pa menda zaradi tega, ker so se tamkajšnji obrtniki pripravljali na svoje lastne razstave ob priliki proslave desetletnice osvobojenja Prekmurja.

Prva za obrtjo je bila po številu razstavljalcev in po moči zastopane industrije, toda od 14 trdk so bile samo tri domače Ljutomerske. Ostali razstavljalci industrijskih izdelkov so bili iz: Maribora 2, iz Dolnje Lendave 1, iz Cezanjcev 1, iz Središča ob Dravi 1, iz Ptuj 1, iz

Ljubljane 2 in iz Zagreba 1. Po strokah so bile zastopane: kemična industrija (»Chlorodont« in »Flit«), tiskarna, tovarna dežnikov, industrija šivalnih strojev, tovarna olja, žaga in mlin, mlinska industrija (Zadravec, Središče ob Dravi), tovarna usnja (Sinigoi, Ljutomer), industrija radioaparator, tvornica zaves, dve tvornici poljedelskih in gospodarskih strojev in dve tvornici separatorjev (»Alfa« in »Diabolo«). Pogrešali pa smo tu pred vsem opekarstvo, ki je na Murskem polju že od nekdaj močno razvito in zastopano po velikih modernih opekarinah v Ljutomeru, Križevcih in Gornji Radgoni. Ravno tako je manjkala industrija šampanjca iz Gornje Radgone ter dalje vsa industrija Prekmurja (razen Dolnje Lendave) in Medmurja.

Najšibkeje je bilo zastopano kmetijstvo, dasiravno je v Ljutomerski okolici, na Murskem polju, v Slovenskih gorah, Prekmurju in Medmurju razvito kakor malokje drugod v Sloveniji. Razstave se je udeležilo samo 10 razstavljalcev in med temi 5 Ljutomerčanov. Poleg Ljutomeru so bili zastopani še kraji: Beltinci, Bodonci, Ivanjkovi in Mota pri Cvenu. Večino so tvorili vinorejci: Fric Zemljč iz Ljutomeru, Alojz Krainc iz Ljutomeru, Lovro Petovar iz Ivanjkevcv, Katinika Rajh iz Mote pri Cvenu, Mestna občina Ljutomerska in Vinarska zadruga v Ljutomeru. Tu so manjkali mnogi znani vinogradniki iz Slovenskih, Ljutomerskih in Jeruzalemskih gor ter odlični gospodarji z Murskega polja, Prekmurja in Medmurja. Vzrok, da kmetijstvo na razstavi ni bilo bolje zastopano je bil menda ta, da je bila razstava prirečena za to panogo v nepravem času, ko poljski in sadni pridelki še niso dozoreli in pa da je bila ta razstava sploh prva svoje vrste v Ljutomeru.

Kljub temu pa je moralni uspeh te razstave zelo velik in daje lepo vzpodbudo za bodočnost, kakor tudi zgled drugim podeželskim središčem, ki naj bi čimprej sledila našemu agilnemu Ljutomeru.

Finančna direkcija v Ljubljani

opozarja na razpis ministrstva financ z dne 30. julija 1929 št. 72.140 vse hišne posestnike v krajih, ki so proglašeni za letovišča (kopališča, zdravilišča) in ti so: Bled, Bohinjsko Jezero, Čateške Toplice, Dobrna, Kamnik, Kranj, Kranjska gora, Laške Toplice, Lesce, Moistrana, Poljče, Radovljica, Rimske Toplice, Rogaška Slatina, Toplice pri Novem mestu in Topolšica, kakor tudi vse posestnike v ostalih krajih, ki oddajajo svoje hiše v najem samo sezonski ali jih uporabljajo samo sezonski, da vložijo pri pristojni davčni upravi prijavo o dohodku od zgradb radi odmere zgradarine za leto 1930, in sicer najkasneje do konca avgusta 1929, ker bi jih sicer zadele kazni po členu 137 zakona o neposrednih davkih. Gori citirani razpis je bil že objavljen po davčnih upravah na krajevno običajen način.

Na drž. ženskem učiteljskem v Mariboru se začnejo ponavljalni izpiti v torek 27. avg. ob 8. dop. Kandidatije na prvi letnik naj se javijo v četrtek 29. avgusta ob 8. Zrelostni izpiti bodo v soboto 31. avgusta. — Vpisovanje v vse letnike učiteljske in vadnice bo 3. sept. od 8. do 12. Podrobnosti so razvidne iz oglasov na hodniku zavoda. —

Lepi posnetki počitniške kolonije

pri Sv. Martinu na Pohorju so razstavljeni v izložbenem oknu trgovine Zlate Brišnik v Slovenski ul., na kar občinstvo opozarjamo. Posnetki-razglednice so istotam na prodaj. —

Podpore zdravnikom stažistom.

Zdravniki odnosno dokončani medicinci, ki nameravajo započeti profilaktični staž pri Higijenskem zavodu v Ljubljani do 31. marca 1930 in reflektirajo na državno podporo za časa staža, naj se javijo čimprej pisмено, ali ustmeno Higijenskem zavodu v Ljubljani. —

Organizacija konsuma

potom združništva se pri nas lepo razvija. Statistični podatki na združni razstavi bodo dali sliko o stanju te organizacije. Samo v konsumnih združenjih, vključenih pri Združni zvezi v Ljubljani, je organiziranih nad 28.000 gospodinjstev, približno toliko jih je pa še v ostalih združenjih. To pomeni, da se nad ena četrtna slovenskih gospodinjstev poslužuje konsumov za nabavo svojih potrebščin. Razstava se bo vršila v okvirju velesejske prireditve »Ljubljana v jeseni« od 31. avgusta do 9. septembra. —

Preprečen beg iz življenja.

Snoči se je na podstrešju svojega stanovanja blizu Rapidovega športnega prostora obesila 46letna, železničarjeva žena S. N. Domačini so jo v zadnjem hipu slučajno našli ter odrezali vrv. Takoj avizirani rešilni oddelček je obupanko z umetnim dihanjem zopet spravil k življenju in jo odpremil v splošno bolnico. — Svoje dejanje je storila v trenutku duševne zmedenosti. Bila je že svojčas 6 tednov v umobolnici na Studencu pri Ljubljani, od koder so jo pred kratkim izpustili. —

Svojo družico je zgubil z motorja.

Na Tržaški cesti proti Hočam se je vozil včeraj neki motociklist. Na zadnjem sedalu je imel kot sopotnico lepo Heleno. Po prosti cesti je šlo, kakor skozi zrak. Motociklist pa je še-le pred Hočami opazil, da nima — svoje potne družice. Obrnil je kolo in šel iskati izgubljeni »zaklad« ter ga našel v obcestnem jarku... K sreči se lepa Helena telesno ni poškodovala, le obleka je močno trpela.

Tat dvokolesa izsleden.

Pred dnevi smo poročali, da je bilo Francu Kalohu, posestnikovemu sinu iz Razvanja, ukradeni iz veže splošne bolnice moško dvokoleso znamke »Panzer«. — Oškodovanec je sam spoznal svoje dvokoleso, s katerim se je vozil Ivan Godnjak, false Brodnik iz Sentjanža na Dravskem polju. Že avizirani stražnik je ustavil včeraj kolesarja, ki je izjavil, da je predmetno kolo kupil prošli ponedeljek od nekoga naznanca. Najdeno dvokoleso so na policiji zaplenili, a podjetnega »kolesarja« so aretirali. —

Aretrirana ubežnica.

Pred dnevi je pobegnilo nekaj bolnic iz veneričnega oddelka splošne bolnice. Davi so aretirali Ivanko Kodričevo, ki je bila med ubežnicami. Izročili so jo v zapore okrožnega sodišča. —

Vandalizem v centru mesta.

Davi med 3. in 4. uro so se pojavili ob terasi kavarne »Astorijske« nepoznani lopovi, ki so na več mestih razrezali platno ob ograji ter s tem povzročili lastniku okrog 600 Din škod.

Karambol na Tržaški cesti.

Včeraj popoldan je zapeljal 28-letni sofer Leopold Simonič, mehanik pri tvrdki Adamič, s svojim osebnim avtom št. 16—852 v gramozni voz posestnika Ivana Verdonika iz Spodnjega Radvanja s tako silo, da mu je zlomil oje in desno prvo kolo ter pokvaril os. Tudi avto je bil deloma poškodovan. Sofer, ki je imel poskušno vožnjo, je vozil s 50 km — brzino, kar sam priznava, a nesrečo je zakrivila zavora, ki je v usodnem trenutku odpovedala. Simonič je s svojim avtom odpeljal dalje. Sreča v nesreči je ta, da se niti konjem, niti ljudem ni pri tej nezgodi pripetilo nič hudega.

Iz domovine očaka Abrahama

Šele pred nekaj leti je angleška ekspedicija pod vodstvom dr. Woolleya pričela s prvimi arheološkimi raziskovanji okrog skrivnostnega mesta Ur v stari Haldeji, današnji Mezopotamiji, kjer je nekoč živel — kakor nas uči Sveto pismo — Abraham s svojo ženo Faro. — Ko je dr. Woolley začel z raziskovanji, ni niti slutil, kako bogati bodo rezultati ter da bo arheologom uspelo, dvigniti zagrinjalo z najstarejše kulture sveta. Doslej se je znalo za Sumerijce, ki so prebivali krog Evfrata in Tigrisa pred 5000 leti, samo po imenu. Danes je v vseučiliščnem muzeju v Filadelfiji že veliko dragocenih predmetov sumerijske kulture, londanski British Museum pa hrani prekrasen diadem sumerijske kraljice Lju-Bad, ki je živela pred nekaj tisočletji. Dr. Woolley smatra, da so se Sumerijci, o kojih rasi se še ne ve nič gotovega, priselili v Mezopotamijo iz goratih krajev. Zakaj vse njihove najstarejše stavbe kažejo tip lesenih konstrukcij, kakoršen ni mogel nastati v Mezopotamiji, kjer lesu takorekoč ni. Njihovi templji so zgrajeni na terase, kar kaže mitologijo narodov, ki so svoje bogove častili na vrhovih hribov in gor. Dr. Woolley je že l. 1923 odkril tak tempelj na neki višini. Prva terasa je visoka 2 in pol metra, druga štiri, tretja 10 metrov. Ker je Mezopotamija ravnina, se je moral ta tempelj videti na milje daleč.

Najdragocenejše najdbe pa so bile odkrite v grobovih. V nekem kraljevskem grobu so našli tudi prekrasno bodalo z zlato nožnico, ki je sedaj v Filadelfiji in je skoro gotovo iz leta 3200 pred Kristom. Dr. Woolley je preiskal dozaj nad 3000 grobov. Grobovi so opremljeni kakor udobna stanovanja, da bi mrtvim ničesar ne manjkalo. V eni taki grobnici so našli 59 trupel — vse samo sluge in služkinje, ki so spremljali vladarja na drugi svet. Izmed umetnin in dragocenosti je zlasti znamenit srebrn čoln in že gori omenjeni diadem, poznavalci umetnosti pa posebno cenijo mozaike, ki predstavljajo različne bojne scene. Dr. Woolley je mnenja, da so ti grobovi iz let 3500 do 2600 pred Kristom.

Najstarejši muzej na svetu

Mesto Nara, nekdanja prestolnica japonskih cesarjev, znamenito romarsko mesto Budistov, ima tudi najstarejši muzej na svetu. Zgodovinsko je dognano, da je bil ta muzej ustanovljen l. 756 ter da je ostal od tistih dob nespremenjen in se torej ni razširil. Muzej je zaprt celo leto in edino en dan v letu se odpre za poset občinstva. Tega dne pride tudi komisija, ki pregleda, če je še vse v muzeju. Muzej ima 8000 predmetov in je ugotovljeno, da so vsi predmeti iz dobe pred l. 756, torej iz časov dinastije Tomu in kraljice Kōmō. Mnogi predmeti so zelo razkošni in dekorativni, kakor jih danes sploh več ni mogoče izdelati. Posamezni kosi pohištva, divno izdelani leseni izdelki, dragoceni emali, umetniško orožje in mnoge druge dragocenosti so tu zbrane. Odkod so posamezni predmeti, se ne ve. Nekaj jih je iz Kitajske, nekaj iz Koreje itd. Velika večina predmetov nosi znake tuje kulture, in mnogi predmeti, ki so okrašeni s sloni, kamelami, z naravnost umetniškimi prizori iz lovov na tigre itd., dajo slutiti, da so ti predmeti iz južne Azije. Mnogi predmeti so izdelani v perzijskem stilu, drugi zopet so okrašeni z grškimi slikami ter kažejo, da izhajajo iz dežel okrog Sredozemskega morja iz one dobe. Ako je verjetna trditev, da so vsi predmeti, ki so v muzeju, delo japonskih umetnikov onih dni, je gotovo, da so mnogi izmed njih študirali ali se izpopolnjevali v umetnosti v deželah, odkoder so v svojo domovino prenesli razne okraske in tudi cele predmete.

Mariborski in dnevi drobiž

Kaklepu krajevnega šolskega odbora v Mariboru

(Iz roditeljskih vrst okolice.)

Končno je padla odločitev, navidez o-miljena, a vendar zelo, zelo brutalna! Dvomimo, da je bila to edino možna solucija, ko so se okoliške občine vendar izrekle v principu za prispevke k vzdrževanju novega poslopja! Okoliški starši bodo hudo prizadeti, ko letos ne bodo mogli oddati svojih otrok v meščanske šole, ko se na drugi strani povdarja in propagira, da je to najboljša šola za delavsko in kmetijsko mladino. Sedaj bo večina pač polzkusila z gimnazijo ali realko, kjer bo naval, kot menda še nikoli, nekateri starši smo pa prisiljeni, povprašati v Slov. Bistrici, St. Lenartu ali Slovenjgradcu, ker nam meščanska šola pač res najbolj konvenira.

S svojim korakom je mesto okoliške starše odločno zavrnilo in težko prizadelo. Pravijo, da je bila to potrebna represalija napram okoliškim občinam. »Zob za zob!« je bila krilatica, vržena v to borbo.

Kaj, ko bi se tudi okoliške občine in šolski odbori postavili na stališče: Vsi otroci »mariborskih« staršev v mariborske šole! Kolikor nam je znano, je v Krčevini, Pobrežju, Teznu in Studencih mnogo otrok v osnovnih šolah, starši so pa v službi v mestu! S tem bi se izdatno razbremenile okoliške šole, ki so itak prenapolnjene.

Nekatere okoliške občine so celo tako kulantne, da v svojih lastnih hišah (n. pr. v Studencih) dajo stanovanja samo uradnikom, ki so zaposleni že dolgo v mestu, domači učitelji pa ne morejo dobiti stanovanja! Za tako uslugo pa dobivajo — brce! —

Ne bo nič čudnega, če se tudi okolica strezne in vrne milo za drago! —

Seja občinskega sveta mariborskega

se bo vršila drevi ob 6. v mestni posve-tovalnici. Seje se bodo prvič udeležili tudi sledeči štirje novo imenovani občinski svetniki, ki so prišli na mesta razrešenih občinskih svetnikov bivše socialistične skupine: inž. Dračar, bivši poslanec Pušenjak ter gg. Klančnik in Pivec. —

Za mariborske reveže.

Povodom 25 letnega župnikovanja je stolni in mestni župnik gospod Franc Moravec daroval za mariborske reveže 5.000 Din. S tem človekoljubnim darom je priložbeni gospod župnik pač najlepše proslavil svoj jubilej.

Prvo domače grozdje

se je danes pojavilo na trgu in sicer črno iz Kamnice, kjer vsako leto najprej dozoreva. Prinesla ga je samo ena viničarka. Cena je še razumljivo visoka, vendar bo vplivala na padec cen dalmatinskega grozdja, ki se še drži po 12 do 16 Din kg. Istočasno so se pojavile na našem trgu prve domače češplje po 6 komadov za 1 Din.

Mlekarska razstava

se bo vršila letos v okvirju splošne združne razstave. V združništvu zavzemajo mlekarske zadruge odlično mesto in so za slovensko mlekarstvo največjega pomena. Nad polovico mleka, ki ga pride pri nas v prodajo, gre skozi zadrugo, ki imajo tako v mlekarski industriji odločilen vpliv. Izdelki mlekarskih zadrug se odlikujejo po dobri kakovosti in jim je v vsakem oziru dat prednost pred izdelki nezadrughnih podjetij. Zadruga oziroma mlekarska razstava se bo vršila v okvirju velesejske prireditve »Ljubljana v jeseni«, od 31. avgusta do 9. septembra. —

»KARO« najboljši čevlji

Čudesa in zanimivosti na svetu

KAJ VSE JE USTVARIL ČLOVEŠKI RAZUM V STARIH IN NOVIH ČASIH.

Nobena država in noben narod na svetu nima toliko cerkev kot Japonska. V vsej državi je nad 300.000 templjev, v katerih je nebroj božanskih slik. Vsaka zvezda, vsak prirodni pojav, vsako človeško razmerje je upodobljeno v kakem božanstvu. Vsled tega se dogaja, da je v enem samem svetišču do 3.000 božjih slik, ki pa so vse majhne. So tesno ena poleg druge, kakor drevesa v gozdu, okrašene z dragocenimi kamni, kot simbol skritih sil, ki jih obožujejo Japonci.

Na dnu morja so odkrili dva nova gorška grebena in sicer enega v bližini obale republike Ekvador v Južni Ameriki. Gore so tamkaj nad 5.000 m visoke. Drugi gorski greben leži severno otoka Juan Fernandez in se dviga do višine 6.000 m.

Po podatkih nekega učenjaka se zbudi zdrav človek v noči 30—40 krat, ne da bi spomnil na to, ko se zjutraj zbudi. Da bi človek v resnici prespal vso noč brez odmorov, to ne obstoja, temveč je samo zmotnjava dotičnega.

Na vsem svetu, razven v Kanadi in Južni Afriki, je več žensk kot moških. V tem je iskati temeljni vzrok za vse žensko gibanje.

Največji hotel na svetu je hotel Stevens v Čikagu. Ima 3.000 elegantno opremljenih sob in vrh tega 3.000 kopalnic. Samo pripravljanje kave, ki jo zavžijejo v tem hotelu, zahteva veliko kuhinjo zase. Zgradba hotela je veljala 1.300 milijonov dinarjev.

Beseda »proletariat«, ki označuje najrevnejše delovne sloje, je prevzeta iz starega Rima, kjer so imenovali proletarce najnižje družabne sloje, ki državi niso služili z denarjem ali imetjem, temveč z otroci.

Prah se dobi celo na odprtem morju. Opazili so, da so bile jadrnice, pri katerih torej noben parni stroj ne dela prahu, pokrite pri vožnji čez Atlantsko morje z debelo plastjo prahu, ki je najbrže vulkanskega izvora.

O svetovnem miru in reklam

O priliki nekega zasedanja Društva narodov v Ženevi je zdraviliško društvo nekega sosednega trga povabilo zastopnike svetovnega časopisja k slavnostni večerji. Približno sto žurnalistov iz vseh delov sveta se je odzvalo povabilu. Večerja je bila izvrstna, težka vina so kmalu dvignila razpoloženje in govorilo se je mnogo in s prepričanjem o svetovnem miru in pobratimstvu med narodi.

Po govorih vladnega zastopnika, policijskega ravnatelja in staroste gasilcev se je končno dvignil predsednik zdraviliškega društva, ki je aranžiral večerjo. »Gospodje!« je pričel s krepkim glasom. »Vi zastopate največje časopise sveta. Prosim Vas, povejte svojim čitateljem, da je naš trg — ne pa Ženeva — prava centrala miru. Tu najdete pravo lepoto in pravo bratstvo med narodi. In... tudi sobe se dobijo že od 6 funtov naprej...!« In sit je bil volk in cele so ostale tudi koze, svetovni mir pa je še vedno na ločki.

20 let s strašno tajnostjo

V Madridu je umrla nenavadna ženska, ki je bila glavna junakinja tragedije, ki se je odigrala pred 20. leti. Lepega dne so našli španskega velikaša Sebradalia v njegovem stanovanju zaklanega z nožem. Zločin, ki je bil izvršen dva dni po uniorenčevih poroki, je povzročil tedaj silno razburjenje. Kljub vsestranski preiskavi se policiji ni posrečilo izslediti krivca in že se je zdelo, da bo skrivnost njegove smrti ostala za vedno nedognana.

Takoj po Sebradallovi smrti se je njegova žena Dolorosa prostovoljno zaprla v spalnico in se ni več prikazala iz nje. Hrano je sprejemala skozi neko odprtino v zidu. Imela je samo eno manjico: izrezavala je iz vseh listov vse smrtne ogla-

Mehikanci posebno ljubijo nenavadna imena ulic. V njihovem glavnem mestu imaš med drugim sledeče ulice: Sv. Duha ulico, ulico božje ljubezni, ulico potnega Indijanca, ulico izgubljenih otrok, ulico gozdnih sov, ter ulico s sledečim res čudnim imenom: Ulica pojdi — ako — moreš in znaš kam. Neka lekarna ima napis »Nebeška vrata«, neka gostilna zopet »Hudičev brlog«.

Kadar Kitajci popravljajo kako svoje svetišče, tedaj zavežejo oči vsem v svetišču se nahajajočim božjim kipom, da se jim ni treba jeziti pri pogledu nereda.

Umetne oči so bile v rabi že v starodavnem Egiptu. Izdelovali so jih tedaj iz zlata in srebra, ali iz bakra in slonovine.

Dva zidarja sta vsekakor dosegla rekord, ker sta v 32 delovnih urah zložila 10.000 opek.

Preteklo leto je dosegla temperatura v Washingtonu do 95 stopinj v senci, tako da je bilo v 4 in pol minutah na stopnicah magistrata mogoče speči jajce.

V eni največjih valilnic je prišlo tokom enega leta na svet 20.482 piščet. Valilni stroj ima prostora za 5.220 jajc. Potrebna toplota se ustvarja s petrolejem, zrak pa obnavlja dva električna ventilatorja.

Povprečno življenje lokomotive znaša 37 let, dočim postane železniški voz običajno neraben že po 25 letih.

Prav svojevrstne pomorske zemljevide so uporabljali domačini na Maršalskih otokih. Karte so obstojale iz okvira palmnih stebel, ki je bil prekinjen prepričen s palusinimi žilami. Lega raznih otokov je bila naznačena z malimi belimi školjkami. S pomočjo teh, za naše pojme res skrajno pomanjkljivih kart, so delali domačini celo do tisoč kilometrov dolge vožnje po morju, tako da je te čudne zemljevide vendarle smatrati za zanesljive.

se v Španiji. Tako je živela dolgih 20 let, dokler ni pred tedni njena služkinja opazila, da se nikomur več ne javi. Ker so vsi takoj slutili, da se je zgodila nesreča, so siloma odprli v spalnico. Našli so res Doloroso mrtvo na postelji. V rokah je imela igračko, ki jo je napravila iz kruha. Vse stene v spalnici so bile prepleten s samimi posmrtnicami, ki jih je izrezala iz listov. Silno pa je bilo presenečenje vseh, ko so na pisalnem stroju našli listek, v katerem Dolorosa priznava, da je ona izvršila zločin nad Sebradallo. »Strastno sem ljubila svojega moža,« pravi v pismu. »Toda že drugi dan po poroki sem ga zasačila, ko je poljuboval svojo sobarico. Ko sem mu to očitala, mi je hladnokrvno odgovoril, da me to nič ne briga, nakar je odšel v dnevno. Dohite-la sem ga ter ga pregovorila, da se je vrnil domov. Ponoči, ko je mirno spal, sem vzela nož in mu ga zasadila globoko v srce, da je bil takoj mrtav. Nato sem se umaknila v svojo spalnico in sklenila, da je toliko časa ne zapustim, dokler me ne odnesejo mrtve iz nje.« Dolorosa je zapustila ogromno premoženje in sicer vse za siromake.

Za žganje prodal ženo

Neki rudar v rudnikih v Toulousu je imel krasno mlado ženo, neodoljivo strast po pijači in vrh tega še prijatelja iz Poljske, ki se je živo zanimal za mlado ženo. Ker je bil rudar silno vdan pijači, mu je često zmanjkalo denarja. In tako se je zgodilo, da je lepega dne v nepremagljivi žeji ponudil svojemu poljskemu prijatelju, da mu odkupi ženo za — steklenico žganja. Poljak je pristal in tudi mlada žena se ni branila. Že čez par dni, ko se je zopet enkrat pošteno iztreznil, pa se je rudar skesal in je naznanil policiji sebe, svojega prijatelja in svojo ženo. Nato so bili vse trije aretirani in izročeni sodišču.

Anekdote iz življenja strasnih kadilcev

V Curihu je bila otvorjena te dni velika razstava tobaka, katero je aranžiral tamkajšnji muzej za umetno obrt. Med drugimi razstavljenimi zanimivostmi iz »carstva dima« je tudi knjiga, v kateri je zbral dr. Schranke številne »duhaanske anekdote« iz vsega sveta in jih uredil abecedno po osebah, o katerih se govori. V naslednjem prinašamo nekaj zanimivih anekdot iz te knjige.

Strastni kadilec Arnold Böcklin je vstal po težki bolezni iz postelje in odšel v trafiko, da kupi cigare. Zahteval je od trafikanta, naj mu da najmočnejše, kar jih ima. Ta ga je začudeno pogledal. Toda Böcklin je osorno zavpil nad njim: »Kaj me gledate, kakor da sem bolan. Jaz sem popolnoma zdrav, samo tifus sem imel. Kadar pa more človek zopet pušiti, potem je vse v redu.«

Johannes Brahms je kadil tako strastno, da ni dal cigarete nikdar iz ust. Imel pa je navado, da je kadil enkrat dražje potem pa zopet cenejše cigarete. Nekoč ga je posetil mlad glasbenik, kateremu je ponudil Brahms dragoceno egiptsko cigareto. Mladi godbenik jo je sprejel z največjo hvaležnostjo ter jo vtaknil v žep. Ko ga je Brahms vprašal, zakaj ne prižge cigarete, je ta odgovoril: »Hočem jo shraniti, kajti od Brahmsa ni mogoče dobiti cigareto vsak dan.« Brahms pa je nato zopet potegnil iz žepa svojo tobacnico in rekel smehljaje: »Toda pa mi vrnite dotično dobro cigareto, kajti za tak »sport« so dobre tudi slabše cigarete.« In dal mu je nato precej slabšo cigareto.

Zanimiva je anekdota o slučaju, ki se je pripetila švicarskemu poslaniku v Berlinu, dr. Rothu. Ko je nemški cesar Viljem II. posetil Švico, je bil v njegovem spremstvu tudi poslanik dr. Roth. Ko je cesar odhajal in je bil že na stopnicah vlaka, je naenkrat pozval dr. Rotha: »Roth, prosim vas, potrpite trenutek!« Roth je pristopil in cesar mu je izročil zavojček z besedami: V spomin na ta lep dan. Lokomotiva je zaživela in vlak je odbrzel naprej, še predno se je Roth znašel od začudenja. Roth ni vedel, kaj naj bi pričel s tem zavojčkom. Kajti po švicarski ustavi je švicarskim diplomatom prepovedano sprejemati kake darove. »Poglejte, kaj se mi je pripetilo, gospodje!« je rekel prisotnim. »Kaj naj pričnem? Ali naj sprejemam dar in zapustim službo, ali pa zavrnem darilo?« »Sprejmi ga,« mu je odgovoril švicarski zvezni predsednik. Ko je Roth odprl zavojček, je našel v njem zlato cigaretno dozo, polno naj finejših cigaret. Na prihodnji seji švicarske vlade je bilo potem ugotovljeno, da ta doza ni dar v smislu čl. 12 švicarske ustave in se zato ta člen tudi ne nanaša nanj. Šele sedaj je mogel Roth z zadovoljstvom in v miru popuščiti podarjene cigarete.

Pogreb veseljaka

V bližini Cremona se je vršil v vasi Grontardo pred kratkim svojevrsten pogreb. Neki 72letni kmet je v svoji pred 10. leti sestavljeni oporoki določil, da se smejo na njegovem pogrebu igrati samo vesele narodne pesmi in koračnice, občinstvo pa naj pleše okrog krste. Vsi prebivalci Grontarda so bili na stroške dedičev pokojnika povabljeni na mrtvaško pojedino, ki se je vršila v gostilni. Pokojnik je tudi odredil, da morajo njegovo truplo odpeljati na pokopališče v istem poljskem vozičku, ki ga je sam vozil čez desetletja. Pogrebna svečanost se je izpremenila pravcato ljudsko slavlje, tako da zvečer cela vrsta ljudi ni mogla najti domov.

Policijski avto ukraden.

Predznost berlinskih avtomobilskih tatov je postala že tako velika, da se ne ustrašijo niti tatvin policijskih avtomobilov. V soboto se je pred nekim hotelom na Wittelsbaški cesti ustavil policijski avto. Osobje je za trenutek izstopilo in odšlo v hišo, da izvrši razne poizvedbe. To priliko pa so takoj porabili drzni tatovi, se vsedli v avto in se brezskrbno z njim odpeljali.

Sport

Tekme za pokal LNP.

Prihodnjo nedeljo se bo odigralo prvo kolo za pokal LNP. Izžrebani so bili: Maribor - Svoboda in Rapid - Železničar. Izid prve tekme je nedvomljiv. Zanimivejša bo druga. Rapid in Železničar se borita za drugo mesto v prvenstvu. Po zadnji tekmi Rapida z graškim Sturmom je zelo verjetno, da bo topot zmagal Železničar. Rapidov napad zadnje čase ne funkcijonira, nasprotno pa imajo Železničarji baš v napadu najboljše moči. Zmaga Železničarja nikakor ne bi presenetila. Izid tekme bo odločilen za finale, ki se bo odigral 8. septembra v Mariboru. Rezultat pa bo zanimiv tudi radi tega, ker se bo po nedeljski tekmi med Železničarjem in Rapidom dalo z veliko gotovostjo sklepati na placement obeh klubov v jesenskem prvenstvu. Obe tekni se bosta vršili na igrišču SK Rapida. — Pričetek ob 15. uri.

SK Železničar — službeno.

Na današnji sestanek ob 20. uri v gostilni »Laufer« se pozivajo tudi plavalci — člani kluba. — Načelnik.

Mednarodni tenis turnir v Zagrebu.

Medklubski tenis odbor v Zagrebu priredi dne 28. t. m. mednarodni tenis turnir, ki bo eden največjih v zadnjih letih. Prvak turnirja dobi prehodni pokal kraljice Marije. Lani si ga je priporil Avstrijec Winterstein. Povabilu so se odzvali številni mojstri iz tujine. Med drugimi so se prijavili Cada in ga. Frölich in Češke, Artens in Matejka iz Avstrije, Kehrling in ga. Baumgartner iz Madžarske. Prispele bo bržkone tudi evropski šampion Menzel, dalje je Grška prijavila ge. Kenos in Scaramanga in gg. Zerlendi, prvaka Grčije, ter Garangioti. Ni izključeno, da se bodo turnirja udeležili tudi Francozi, Poljaki in Rumuni. Našo državo bodo zastopali najboljši igralci.

Uradni konj

Posrečeni in ponesrečeni skoči uradnega konja še vedno od časa do časa razveseljujejo svet. Sledeča stvar se je pripetila sedaj v Königsbergu na Pruskem. Na črni deski uradnega sodišča visi že nekaj časa zanimiv poziv. Na predlog vdove Müller se naproša hišni posestnik Resch, »da se do 9. januarja 1930 prijavl sodišču, sicer bo proglašen za mrtvega.« To je samo na sebi sicer še popolnoma v redu. Zanimivo pa je, da je bil pogrešan Resch, kakor je iz razglašena samega razvidno, rojen že 26. februarja 1805 in da bi bil torej prihodnje leto že 125 let star. Izključeno je torej, da bi se mogel pogrešanec, ki je najbrže že pred 50. leti pozabil naznaniti svojo smrt, odzvati sedaj pozivu sodišča. Sv. Birokracijo pa je bilo vendarle s tem zadoščeno.

Assolantova soproga se hoče ločiti

Soproga francoskega prekomorskega letalca Assolanta, ki je pretekli mesec poletel iz Amerike v Evropo, se namerava po dvomesečnem zakonu ločiti od svojega moža. Pilot Assolant se je poročil s svojo gospo, neko mlado in bogato Američanko, že pred svojim poletom v Evropo. Poroka je vzbudila tedaj veliko senzacijo in to tembolj, ker se je kmalu zvedelo, da Assolant ne zna angleški, njegova žena pa čisto nič francoski. In res utemeljuje sedaj Assolantova soproga svoj predlog za ločitev zakona s tem, da se radi pomanjkanja znanja skupnega jezika ne more razumeti s svojim možem, ki ga ima sicer zelo rada. Američanke imajo pač svoje muhe!

Ogromni roji potujočih kobilic

so se pojavili zadnje dni nad ogrsko nižino ter so v posameznih pokrajinah uničili vso žetev. Madžarska vlada je na podlagi poročil o usodni katastrofi sedaj odredila, da morajo vse osebe od 18. do 50. leta pomagati pri uničevanju teh nevarnih kobilic, ki so spravile nekatere kmete naravnost na beraško palico.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk

147

XLV.

Izpremembra Juane.

Kakor je bralec videl, je bil Roland že zdavnaj organiziral v Benetkah nekakšno varnostno službo, ki je imela skrbeti za varnost njegovega dejanja in nehanja.

Razen velike barke, na katero se je vkrcal, ko je odvedel Bemba v Črno Jamo, je imel v Lidskem pristanu še tri druge ladje, ki so mogle vse skupaj izkrcati v danem trenutku tristo bojnikov.

Da ne bi bilo nobenega suma, so se te tri ladje bavile z običajnim obrežnim brodarstvom, toda niso plule nikdar daleč od Benetk. Njihova odsotnost je bila zmerom kratka; nasprotno pa, kadar so se vračale v pristanišče, naložene z blagom, so ga izkladale s preračunano počasnostjo. Izmed vseh štirih ladij je bila samo ena odsotna, tako da je imel Roland vsak trenutek najmanj tri na razpolago.

Na raznih krajih mesta so ga neprestano čakale brzovozne gondole, s katerimi se je mogel, ako je bilo treba, prepeljati čez veliko laguno, ki je ločila Benetke od kopne zemlje.

Na kopni poti od lagune do soteske Piave je imel tri postaje, kjer so bili vedno pripravljeni sveži konji za ježo.

Te uredbe so omogočile Rolandu ali njegovim odposlancem, da so mogli vsak čas v par urah dospeti v Črno Jamo in se vrniti odondot.

Roland in Skalabrino sta namerila korake proti eni izmed teh gondol. Bila je privezana ob Velikem Kanalu, nedaleč palače Altieri.

Moža sta dala najprej brodarju dogovorjeno tajno znamenje; nato sta se vkrcala, in veslači so takoj prišli za vesla, s tisto spretnostjo in urnostjo, ki je odlikovala mornarje v tisti dobi, ko človek še ni mogel računati na silo strojev.

Roland se je zleknil pod šatorom.

Skalabrino je sedel na krmo gondole, kakor po navadi.

Čoln je zdrčal mimo palače Altieri.

Roland ni dvignil šatornih zaves. Zaprl je oči, kakor bi se bal, da slučajno zagleda palačo.

Ce bi bil v tem trenutku uprl oči v temno pročelje palače, bi bil lahko videl eno okno razsvetljeno.

Bilo je okno Leonorine sobe.

V tej sobi je ležala Leonora blede, šibka, s širokoodprtimi očmi, in premišljevala, dočim je se-

del oče par korakov dalje v svojem naslonjaču in stražil.

Leonora je premišljevala...

Na koga je neki mislila?...

Ah, mislila je na svojo izgubljeno srečo!...

Ta mrtva sreča, to njeno izgubljeno življenje je bilo zdaj edini predmet njenih premišljevanj, in njene misli so se gibale okrog Rolanda.

Vendar pa je nenadoma vzdrhtela.

Iz velikega molčanja noči je zamolklo udarjanje vesel zadelo njeno uho.

Dvignila je glavo in prisluhnila.

Dandolo ni obrnil očesa od nje. Videl je ta njen gib in napor, s katerim se je ozrla; stopil je k oknu in dvignil zaveso.

»Nič ni, hčerka,« je dejal, »le pomiri se...«

»Slišala sem nekaj...«

»Jaz vidim samo veliko gondolo, ki vesla v temi mimo palače... Spredej ima rdeč ogenj...«

»Ah!...«

»Naglo vesla... Mudi se ji... Zdaj že izginja...«

»Vidiš,« je dejal, »to ni prav, da se vznemirjaš zaradi vsakega najmanjšega šuma. Sicer pa sem jaz pri tebi; ne boj se ničesar.«

Ona je rahlo pokimala, kakor bi hotela reči, da mu zaupa, in zaprla oči.

Lahka in nagla kakor morska ptica, je zbežala gondola mimo oken palače Altieri; kmalu je bila v laguni.

Noč je še ležala vsenaokrog, ko je pristala h kopni zemlji.

Roland in Skalabrino sta nemudoma skočila na konja, in ko se je začelo daniti, sta stopila na tla pred hišico v Mestre.

»Kaj je z mojim očetom?« je vprašal Roland v trenutku, ko mu je prišla Juana odpirat.

»Čil in zdrav je, gospod, toda Bianka...«

Roland je vstopil. Skalabrino je namignil mladi ženski, da Roland ve, da je izginila Bianka.

Ko je Roland vstopil, je zagledal svojega očeta sedečega ob ognju, ki je gorel v kaminu, v veliki pritlični sobi.

Stopil je k starcu in ga nežno objel.

»Kdo me objemlje tako?« je vprašal slepec.

»Jaz,« je dejal Roland z drhtečim glasom, »jaz, vaš sin...«

»Moj sin?...«

»Ah, da! Ali še vedno n epoznate mojega glasu?«

Blazni dož je molčal.

Skalabrino in Juana sta z nepopisnim sočutjem gledala ta prizor, ki je bil tako presunljiv v svoji preprostosti.

A stari Kandiano je s svojimi rokami, ki so se tresle od starosti, skušal potegniti Rolanda k sebi.

Sin je padel pred njim na kolena.

V tem pokleku se je skrivala strašna tesnoba srca.

»Oče, oče!« je zaklical sin Kandianov.

Starec je bil prijel za Rolandovo glavo. Dotikal se je je, tipal je, kakor tipljejo slepci, ki hočejo — tako veli čudolep izraz preprostega naroda — videti s prsti.

»Da,« je zamrmral, »seveda, to je glava raj umnega, dobrega človeka, če bi imel sina, bi si želel, da bi bil tak.«

»Tvoj sin je tukaj! Tvoj sin kleči tu pred teboj!...«

»Spominjam se... da, zdi se mi, da se spominjam... toda to so morebiti blazne sanje... Kadar pogledam sam vase, kadar se spustim dol v večno noč svoje sleposti, kadar obujam v svojem srcu daljne slike, ki so že vse nekako izginile, se mi zdi zares, da sem menda včasih — že zdavnaj zdavnaj — živel, kako žive drugi ljudje, in da so moje oči takrat z blaženstvom počivale na bitjih, ki so mi bila draga... Kdo ste vi? Zakaj pravite, da ste moj sin? In če sem imel sina, gotovo je umrl tudi on, kakor so umrle reči, ki mi včasih prihajajo na um... Jaz nimam nič več sina...«

Norec je rahlo odrinil Rolandovo glavo, ki jo je držal v svojih rokah. Njegov sin je vstal. Dolg vzdih ljaj je napel njegove prsi. Stari Kandiano pa je bil že pozabil na vse; njegov edini posel je bil v tem trenutku, da si je grel roke ob plamenu ognjišča.

Vendar pa je pripomnil:

»Juana, dete moje, le glej, da dostojno sprejmeš tega zlahtnega tujca; vzlic blaznosti, ki ga zapeljuje, da se naziva mojega sina, je treba ravnati z njim lepo. Zdi se mi, da mi je bilo včasih treba le namigniti, pa so se celi oblaki služabnikov gnetli okrog tujcev, ki so me prihajali posetiti. Kje so ti časi? Ali so sploh kdaj bili?«

Roland je zmajal z glavo.

Zazdelo se mu je očitno, da se razum nikdar več ne vrne njegovemu očetu.

Obrnil se je k Juani, kakor da bi jo hotel vprašati o njenem mnenju.

»In vendar,« je zamrmrala ona, »je klical svojega sina in preklinjal Foscarija.«

»Misliš?«

»Mislim, da žarki pameti včasih švigajo v noč njegovega brezumnja.«

»Nič drugega?«

»To je vse, kar sem mogla razložiti, gospod.« Roland je šel parkrat molče semintja.

Nato se je obrnil k Juani.

Mali oglasi, Malijev posredovanje in neplačane namene oblikovanja: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zentve, dopisovanje in oglaševanje: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Čital in povej sosedu!

Pri »Brzopodplati«, Maribor, Tattenbachovi ulici 14, se kemično čisti in strojno barva čevlje in vse usnjate predmete. Barve na izbiro z različnimi kombinacijami.

Sandale vseh velikosti,

šivane kakor tudi damske, moderne sandale najbolje kupite ali naročite po meri v Mehanični delavnici čevljev in sandalov, Vrtna ul. 8, Maribor.

Sprejme se tekač

za eno do dve uri dnevno. Kje pove uprava »Večernika« U

Prodaj

malo, novozidano hišico z vrtom pri Konjicah za Din 23.000. Nadalje posestvo, na katerem se lahko redita dve kravi in še več, vse v ravnini za Din 300.000. Več se poižve v gostilni Sutter. Konjice ob četrtkih in nedeljah od 10.—12. ure. 1985

Ruski koncert

balalajka s petjem v zboru in solo petjem. Poje bivša dvorska pevka carske opere v Petrogradu g. Papčinsky. Koncert se vrši vsak dan in ob vsakem vremenu od 17. do 23. ure v kavarni »Park«. 2003

Od nedelje dalje

Vinotoč odprt,

prvovrstna vina s posestva Breclj prej Lorber, Počehova 2000

Dijakinlo

sprejme ugledna rodbina v Maistrovi ulici v dobro oskrbo. Klavir na razpolago. Ponudbe upravnistvu »Večernika«, kjer se izve tudi naslov. 1999

Iščem siroto,

15—16 letno deklico, priprosto, inteligentno, katera bi imela veselje izučiti se na pošti. Ponudbe pod »Okraj Maribor« na upravo »Večernika«. 2002

Uradniki in trgovski nameščenci

dobé dobro, okusno in krepko domačo hrano kot abonenti. Pijača ni obvezna! Lep, senčnat vrt z novo preurejeno restavracijo. Pridite in prepričajte se! — Vabi vase: Marko Radilovič, gostilna »Maribor«, Grajski trg št. 1. 1993

Dober nakup

zviša Vaš promet, zato obiščite

LIPSKI JESENSKI

VELESEJM 1929

splošni, tehnični, stavbeni velesejm 25.—31. VIII.
tekstilni velesejm 25.—28. VIII.
velesejm športnih predmetov 25.—29. VIII.

Vsa pojasnila se dobe pri častnih zastopnikih

za Mariborsko oblast: Dr. Leo Scheichenbauer, kem. laboratorij, Maribor, Trg Svobode 3. Tel. 103

za Ljubljansko oblast: Stegu, Ljubljana, Gledališka ulica 8, telefon 2925 1878

»JDEAL«

Parna pralnica in kem. čistilnica

Centrala: Frankopanova 9
Podružnica: Vetrinjska 7
Pride in dostavi se na dom

Spominjajte se CDM!

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani: predstavnik izdajatelja in urednik: Fran Brozovič v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., uredstavnik Stanko Detela v Mariboru.

Razpis!

Občina Krčevina razpisuje na podlagi sklepa občinskega odbora oddajo zemeljskih in betonskih del za izvršitev cestnih kanalov v Petrovem selu.

Pravilno kolekovane, (ponudba 100 Din, priloge 5 Din) za pečatene in na ovitku s »Ponudba za izvršitev cestnih kanalov v Petrovem selu« označene ponudbe je vložiti do 12. ure dne 29. avgusta pri občinskem uradu v Krčevini šte. 128.

Takse in druge dajatve je vpoštevati pri enotnih cenah.

Za ponudbo potrebni načrti in spisi so proti plačilu nabavnih stroškov na razpolago med uradnimi urami pri občinskem uradu.

Občinski odbor v Krčevini si pridržuje pravico, oddati dela brez ozira na višino ponujenih cen. 2001

Občinski urad v Krčevini, dne 19. avgusta 1929